

Henryk Gaertner

"Spotkania z profesorem Julianem Aleksandrowiczem", Paulin Moszczyński, Brzesko 2014 : [recenzja]

Acta Medicorum Polonorum 5/1, 135-136

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stwem Lekarskim – liczni członkowie zarządu, prezesi oraz członkowie Towarzystwa byli pracownikami Wydziału. Towarzystwo przekazuje zasłużonym lekarzom (w tym z uczelni) medale i dyplomy, a corocznie nagrody wyróżniającym się doktorantom i habilitantom. Integruje środowisko krakowskie z uczelnią i towarzystwami specjalistycznymi, współpracuje z komisjami PAN i PAU oraz Stowarzyszeniem Absolwentów Wydziałów Medycznych UJ. Artykuł podkreśla zasługi i podaje biogramy jego prezesów: Henryka Gaertnera i Zdzisława Gajdy oraz Marii Rybakowej – członków honorowych TLK. Tematyka, stanowiąca centrum zainteresowania Towarzystwa obejmuje nauki podstawowe i kliniczne, historię medycyny (gości Muzeum Wydziału Lekarskiego UJ), bioetykę (współdziałało w powstaniu Kodeksu Etyki Lekarskiej) i Holocaust. Przy opisie dziejów Domu Lekarskiego (z 1905 roku) są podane biogramy zasłużonych dlań rektorów: Tadeusza Popieli, Ryszarda Gryglewskiego, Tadeusza Cichockiego i Andrzeja Szczeklika – członków honorowych TLK. Towarzystwo promuje także twórczość literacką i artystyczną lekarzy. Przypomina związki medycyny krakowskiej z wileńską i lwowską. Współpracuje z Polonią medyczną, Izbą Lekarską i Medycyną Praktyczną.

Ostatni artykuł szkicuje dzieje Kliniki Neurologiczno-Psychiatrycznej w stulecie jej powstania, a szczególnie opisuje osobę i działalność jej twórcy – Jana Piltza. Autorami wykładu są: Igor Gościński, Marek Moskała, Krzysztof Stachura i Jarosław Zawiliński.

W czasie konferencji pokazano film „Nasze powroty do Uniwersytetu”.

Materiały Konferencji są skromnym wyrazem hołdu Towarzystwa wobec 650-letniego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Henryk Gaertner – Kraków

Paulin Moszczyński, *Spotkania z profesorem Julianem Aleksandrowiczem, Printigraph Brzesko 2014, s. 164, ilustr.*

Jestem chyba ostatnim ze zespołu, który na samym początku roku 1950 pod kierunkiem Aleksandrowicza organizował III Klinikę Chorób Wewnętrznych AM (wówczas Klinikę Hematologii CM UJ) w pomieszczeniach Oddziału Chorób Wewnętrznych IB Szpitala św. Łazarza. Oddział ten był uprzednio pod kierownictwem prof. Edwarda Szczeklika. Moja ponad 20-letnia współpraca z Aleksandrowiczem i dalsza obserwacja pracy jego kliniki umożliwiły mi też śledzenie działalności Paulina Moszczyńskiego, autora omawianej książki.

Kontakty z Aleksandrowiczem rozpoczął autor w czasie studiów medycyny i stażów. Umożliwiło to mu później rozwinięcie wieloletniej owocnej działalności, specjalizację zawodową, doktorat, habilitację i profesurę. Dotyczyło to szczególnie okresu, gdy po zatrudnieniu w Katedrze Fizyki Lekarskiej, Szpitalu Powiatowym w Myślenicach i Spółdzielni Zdrowia w Trzebuni, Moszczyński został lekarzem ośrodka w Czchowie, a następnie lekarzem i ordynatorem oddziału szpitala w Brzesku. Na emeryturze uczestniczy w szkolnictwie wyższym Krakowa i Brzeska.

Autor kreśli charakterystykę Czchowa, Brzeska, zwłaszcza kliniki Aleksandrowicza, jego domu wypoczynkowego nad zalewem Dunajca oraz Szpitala i Oddziału Chorób Wewnętrznych w Brzesku. Wiele miejsca poświęca własnym i wspólnym badaniom, publikacjom, podręcznikom i referatom w kraju i zagranicą. Ich tematami są głównie: hematookologia (m.in. nowotwory, białaczki, enzymy leukocytów), toksykologia (m.in. wpływ benzenu i innych rozpuszczalników, szkodliwość tytoniu, hałasu) i historia medycyny. Fragmenty o osiągnięciach naukowych możnaby wyróżnić inną czcionką, przerywają one bowiem ciągłość lektury. Nie brakuje też informacji o oddźwięku prac Moszczyńskiego (opinie, nagrody itd.), a także o cierniowych drogach habilitacji i profesury. Aleksandrowicz, jako „mistrz i mentor” autora, okazał mu wiele życzliwości, pomocy, poparcia, a nawet przyjaźni na różnych polach działalności. Idee Aleksandrowicza przekazuje autor nadal w ramach swej aktywności w Polskim Towarzystwie Propagowania Żywności i Zdrowego Życia, Polskiej Akademii Medycyny, Technicznego Uniwersytetu Otwartego i Międzynarodowego Instytutu Medycyny Uniwersalistycznej.

Książka kończy się: posłowiem, kalendarium pracy zawodowej autora, indeksem nazwisk i 21 fotografiami, głównie barwnymi, przeważnie z zbiorów własnych. Stro- na edytorska jest na bardzo wysokim poziomie. Jedynie korektorowi umknęły literowe błędy, np. s. 5 Fridrich Nitche (Friedrich Nietzsche), 48 Kurelewicz (Kurylewicz), 65 Heneczka (Haneczka), 118 Sejmnik (Sejmik), 141 Markiem (Marek), 142 Poświatowskiej (Poświatowska), okładka – tył Schwitzer (Schweitzer), 62 malignancies (malignancies), w spisie nazwisk brak Stanisława Stasika (ze s. 69). Błędy nie obniżają merytorycznej wartości książki.

„Spotkania...” można polecić wszystkim interesującym się krakowską nauką (zwłaszcza hematologią), uczelnią i służbą zdrowia, relacjami mistrz – uczeń i owocną działalnością samego autora książki.

Henryk Gaertner – Kraków

Prof. dr hab. Janina Sokołowska-Pituch, Stowarzyszenie Absolwentów Wydziałów Medycznych UJ Kraków 2014, s. 40.

Stowarzyszenie obchodziło przed rokiem 50-lecie swego powstania. Wśród zadań i działań ważne miejsce ma działalność wydawnicza. Ostatnio wydana książeczka otwiera cykl „Ze skarbca wspomnień” o wybitnych lekarzach, zwłaszcza pracownikach naukowych Wydziału Lekarskiego UJ. Inicjatywa Stowarzyszenia zasługuje na pełne uznanie i poparcie.

Książeczkę otwiera wstęp Zdzisława Gajdy, zasłużonego historyka i byłego kierownika katedry medycyny UJ, obecnie prezesa Stowarzyszenia. Pierwsza część książeczki to „Moje życie-wspomnienia” J. Sokołowskiej-Pituchowej. Opublikowane fragmenty dotyczą Lwowa (studiów, doktoratu 1939, przeżyć wojennych w okresach